

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

PICTURA

TEHNICA PICTURII ÎN ULEI

SUPORT DE CURS

Chişinău
2016

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

**FACULTATEA URBANISM ȘI ARHITECTURĂ
DEPARTAMENTUL DESIGN INTERIOR**

PICTURA

TEHNICA PICTURII ÎN ULEI

SUPORT DE CURS

**Chișinău
Editura “Tehnică-UTM”
2016**

CZU 75.021.33(075.8)

P 70

Suportul de curs la disciplina *Pictura* este destinat studentilor anului II de studii, specialitatea *Design interior* (581.3), cu forma de studii la zi, care vor avea de elaborat lucrări de an la disciplina *Pictura*.

Elaborat: lect. sup. Stela Plămădeală
conf. univ., dr. Visarion Plămădeală

Redactor responsabil: conf. univ., dr. Tatiana Buimistru

Recenzent: conf. Nicolai Luchianov

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Pictura. Tehnica picturii în ulei: Suport de curs / Univ. Tehn. a Moldovei, Fac. Urbanism și Arhitectură, Dep. Design Interior; elab.: Stela Plămădeală, Visarion Plămădeală; red. resp.: Tatiana Buimistru. – Chișinău: Tehnica-UTM, 2016. – 96 p.

Referințe bibliogr.: p. 95. – 50 ex.

ISBN 978-9975-45-415-5.

75.021.33(075.8)

P 70

Redactor: Eugenia Balan

Bun de tipar 20.01.16 Formatul 60x84 1/16

Hârtie ofset. Tipar RISO Tirajul 50 ex.

Coli de tipar 6,0 Comanda nr.10

2004, UTM, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 168

Editura "Tehnică-UTM"

2068, Chișinău, str. Studentilor 9/9

ISBN 978-9975-45-415-5.

© UTM, 2016

INTRODUCERE

„Pictura, ca orice artă, este în primul rând meserie”, scria cândva Tonitza. „Legile mari ale acestui meșteșug, ca și practicile lui (...) sunt hotărâte de felul materialului pe care-l utilizează și care e neschimbat: culoarea. Culoarea în sine, așa cum ea ne sosește în ambalajul fabricantului, nu înseamnă nimic. E un material mort. Pictorul îl învie, îl face să grăiască înfinite game sufletești. Dar până să ajungă aici, adică la arta de a vrăji materialul mort, imprimându-i virtutea elocvenței cromatice, pictorul are nevoie de studii lungi și istovitoare, de observații stricte și de o exaltată pasiune pentru natura vie.

Notele de curs privind tehnica picturii în ulei vizează nu acele „studii lungi și istovitoare” evocate de marele nostru înaintaș, ci „materialul mort” care poate deveni operă de artă. Astfel, în aceste pagini se expune nu despre cum și nici despre ce trebuie pictat, ci exclusiv despre cu ce, pe ce, în ce ordine și de când se pictează în tehnica uleiului. Cu alte cuvinte, interesează aici nu problemele de „gramatică”, invenție și expresie picturală, nu scopul, ci mijloacele materiale, procedeele tehnice, multele preocupări subsidiare actului creator și meșteșugul.

Pentru că dincolo de orice discuție există un meșteșug, există și o zestre tehnică multiseclară strânsă cu trudă de generațiile de artiști ce ne precedă și pe care nu o putem ignora. În clipa în care pânza intactă este atinsă de pensula încărcată cu culoare, simultan, demersul este dublu: artistic și artizanal. Noțiunile nu se exclud, stilul fiind întotdeauna altceva decât incoerența tehnică.

Pictura în ulei este astăzi o tehnică la îndemâna oricui și la noi foarte multă lume pictează, profesioniști și amatori. Însă dincolo de ușurința cu care pot fi așternute culorile pe o suprafață oarecare, să nu uităm că acestea sunt materie, înainte și după ce au devenit mesaj uman, dominată de legi implacabile, a căror cunoaștere este o necesitate. Altminteri, tabloul se modifică și se stinge înainte de vreme. Or, tabloul, mărturia noastră și despre noi, purtătorul nostru de mesaj, este, pentru a cita un mare artist contemporan, Fernand Leger, „obiectul prețios și rar, este mai mult decât o bijuterie, decât un diamant, decât aurul, argintul, este esențialul ce palpită închis într-un cadru”. Tabloul constituie, virtual, o parte din bogăția noastră comună.

CUPRINS

INTRODUCERE	3
1. PICTURA ÎN ULEI - UN PROCEDEU TEHNIC „ÎMPLINIT”	4
2. SUPORTURILE	12
2.1. Suporturile rigide	13
2.2. Suporturile flexibile	13
3. AMESTECUL ȘI STABILITATEA CULORILOR	34
4. PROBLEME DE EXECUȚIE A TABLOULUI	40
4.1. Despre metodele de lucru ale celor vechi	41
4.2. Despre metodele de lucru moderne	45
4.3. Probleme de execuție	48
4.4. Alte adaosuri posibile în culorile de ulei	55
4.5. Durata execuției unui tablou	60
4.6. Schița și transpunerea ei	62
4.7. Pictura <i>alia prima</i>	65
4.8. Pictura în straturi (<i>în mai multe ședințe de lucru</i>)	67
4.9. Păstrarea lucrărilor	81
5. ÎNCADRAREA TABLOULUI	82
5.1. Culoarea ramei	85
5.2. Despre <i>passe-partout</i>	86
5.3. Încadrarea provizorie	87
5.4. Încadrarea definitivă	88
ILUSTRAȚII	89
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	95

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Liviu Lazarescu, *Tehnica picturii în ulei*, Iași: Ed. Polirom, 2009.
2. Bartos J., *Structuri compoziționale*, Iași: Ed. Artes, 2009.
3. Calangiu A., *Arta și noile tehnologii*, București: Ed. Meridiane, 2000.
4. Desain et Tolra, *Art de la couleur*. Ed. Paris, 1973.
5. Argon, Givlio Carlo, *Arta modernă*, București: Ed. Meridiane, 1982.
6. Arnheim Rudolf, *Arta și percepția vizuală*, București: Ed. Meridiane, 1979.
7. Liviu Lazarescu, *Culoarea în artă*, Iași: Ed. Polirom, 2009.
8. Ion Truica, *Arta compoziției*, Iași: Ed. Polirom, 2011.
9. Cennini Cennino, *Tratatul de pictură*, București: Ed. Meridiane, 1970.
10. Constantin Prut, *Dicționar de artă modernă și contemporană*, București: Ed. Univers enciclopedic, 2002.
11. Dionisie din Furna, *Carte de pictură*, București: Ed. Meridiane, 1979.
12. Elsen Albert E., *Temele Artei*, București: Ed. Meridiane, 1983.
13. Fromentin Eugene, *Maeștrii de odinioară*, București: Ed. Meridiane, 1973.